

Emma Davies

*Zamíchat lásku
se špetkou porozumění,
dochutit tajemstvím.*

*Pekárna
splněných
přání*

KIOKAN

edice
KLOKAN

Copyright © Emma Davies, 2025
Translation © Soňa Tobiášová, 2026
First published in the English language
in 2025 by Storyfire Ltd, trading as Bookouture.
Copyright © ALPRESS, s. r. o.

Všechna práva vyhrazena.
Žádnou část knihy není dovoleno užít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez písemného
souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací
nebo odkazů, které tvoří součást kritického hodnocení.

Z anglického originálu THE MIDNIGHT BAKERY
vydaného v roce 2025 nakladatelstvím Bookouture
přeložila Soňa Tobiášová
Redakční úprava Anetta Nová
Grafická úprava obálky Emil Křížka
Vydalo nakladatelství Alpress, s. r. o., Frýdek-Místek,
v edici Klokan, 2026
shop@alpress.cz
Vydání první

ISBN 978-80-7695-741-1

*Pro Sarah.
Za to, že mi celé roky věřila
a schovávala mou kopii Duncton Quest.*

1

FRANKIE

Frances počkala, až za ní dveře pekárny pomalu zaklapnou, potom se o ně opřela a chvíli vdechovala příjemné, známé vůně. Tolik jí připomínaly odpoledne z dětství, kdy se učila péct s maminkou: syté máslové sušenky a nebesky vonící chleba, zvláště když byl právě vytažený z trouby. Tohle je přece vůně domova, nebo aspoň domova, o jakém Frances snila, protože ho kdysi dávno opravdu poznala. Opřená o dveře se po chvílce začala uvolňovat. Tady je v bezpečí.

Zamkla za sebou a svižně procházela mezi pultem a řadou polic za ním, které do rána zaplní čerstvý chleba a všemožné pečivo připravené k prodeji, až došla k zadním dveřím. Denní ruch prodejny a hovor zákazníků nebylo nic pro ni. Zadními dveřmi však vcházela do své svatyně – skutečného srdce pekárny.

Prošla dveřmi a svlékla si kabát. Pověsila ho na věšák a vzala si zástěru, kterou tam předchozí den odložila. V místnosti byla tma a naprosté ticho, tedy až na bzučení lednic. V šeru rozeznávala jenom kovový pracovní pult, jenž se táhl téměř přes celou šířku pekárny, a obří mixery, ozářené měsíčním světlem ze zadního okna. I potmě však mohla projít místností jako ve světle reflektorů, tak dobře už to místo znala. Teprve když byla přichystaná na noční směnu, nahmátla vypínač a nad hlavou jí zablikaly zářivky.

V půl třetí ráno za sebou měla už tři hodiny práce, směna však nebyla ani v půlce. Od přípravy chleba, který zabral

nejvíc času, se přesunula ke sladkému pečivu – míchala náplň do skořicových bochánků. I po tak dlouhé době se té známé vůně nemohla nabažit a při představě, jak sladké máslo vytéká z čerstvé housky, se jí sbíhaly sliny. Vtom jí zakručelo v žaludku. Pohlédla na hodiny a usmála se: všechno šlo přesně podle pracovního rozvrhu.

Čas v noci ubíhal jinak než za dne a Frances milovala ty klidné, pomalu plynoucí hodiny a rytmus práce, při níž mohla nechat mysl volně plout. Kolik se jí toho v noci v hlavě urodí! Třeba její jméno – vlastně ji napadlo v tichu při práci, že zase bude Nightingaleová... Frances Nightingaleová.

Většinu života se nad svým jménem v podstatě nezamýšlela. Měla šťastné dětství a přešlo v poměrně šťastnou dospělost, kdy měla život před sebou se všemi možnostmi, co se nabízely. To až mnohem později se všechno změnilo. Po padesátce začala přemýšlet o lidech, kteří prošli jejím životem a zmizeli z něj. Zadávala se do zrcadla, a náhle si nebyla jistá, kdo vlastně je. Vzpomněla si, jak Robert vyslovoval její křestní jméno, a po zádech jí přejel mráz. Stát se znovu Nightingaleovou bylo snadné, k té rodině přece patřila, ale se jménem Frances si nevěděla rady. Frances musí jít, říkala si v duchu, než bude pozdě a nezbyde z ní docela nic – než se nadobro ztratí. Jenže kým by se měla stát?

Pocítila záchvěv rebelantství, tak nečekaný a jasný, až ji to udivilo. Náhle věděla, že může být, kým chce, třeba i někým nespoutaným a divokým...Vždyť ona už si smí vybrat, jak si bude říkat, a rozhodla se. Stane se Frankie!

To je přece jméno pro osobu, jaká se jí zamlouvala. Pro optimistickou, šťastnou a nejspíš i extrovertní ženu. Nebyla si jen jistá, jestli je vhodné právě pro ni. Může si tak vůbec říkat pětapadesátiletá ženská? Netušila. Možná ano, pokud na sobě pár věcí změní. Zatím však byla pořád ta stará Frances a neměla ponětí, jak dlouho potrvá, než se tahle nová Frankie vynoří. Pokud vůbec. Ráda si ten proces představovala, jako by se měla stát krásným motýlem, který se

dere z tmavé, tvrdé kukly ke světlu, a pak, až se konečně *osvobodí*, pak teprve skutečně poletí...

Časovač na troubě cinkl a probral ji ze snění. Zatím stíhala, co měla v plánu, bylo však třeba si pospíšit. Jiným by se tahle práce možná jevila jako průměrná, pro ni však znamenala naprosto vše – držela ji při životě.

V pekárně Duggan's pracovala už skoro osmnáct měsíců. Zřídili ji v jedné z těch starých budov v centru městečka, a třebaže to nebyl právě okázalý dům, Frankie milovala, že se tu žádný nepodobal druhému. Výlohou prodejny, zasaženou pod zdobnými oblouky, bylo možné zahlédnout nerovné střechy starobylého města s mnoha komíny a balustrádami nebo s kamennými koulemi na tesaných sloupech. A z bytečku nad pekárnou měla pak ještě hezčí výhled – kochala se jím každý den. Tedy spíš každý večer. To se vždy na chvíli zadívala na potemnělé nebe posypané hvězdami a na ztichlé ulice, kde se světlo luceren odráželo v oknech nebo na starém dláždění.

To, co v tu dobu zahlédla, bylo většinou osamění. Ne snad přímo samota, ale třeba osamělá žena, kojící dítě v domě na konci ulice; osamělý muž, který každou noc cosi sepisuje za stolem; matná, vzdálená světla těch, kdo nemohou spát; nebo bezdomovci dole na ulici, kteří se snaží přežít další noc. To byly věci, jakých si většina lidí nevšimla.

Ani ona je nevnímala v době, kdy ještě pracovala ve dne a noci prospala. Pak se však jejím dnem stala noc, a ta jí otevřela oči. Náhle viděla vše jinak, jako by za tmy bylo všechno zřetelnější. Jako by den byl určený spěchu a ruchu, kdy se důležité věci v chaosu snadno ztratí. I lidé se ztrácejí, a za dne jsou dokonce méně viditelní, jako by se schovali za vším, co musejí udělat nebo vymyslet. Je za dne vůbec možné vidět za všemi starostmi to jiné? V noci se vše prostě vyjeví. Svět ztichne, znehybní a neviditelné věci vyjdou na povrch. Zvláštní, že? Jak bychom mohli líp vidět

za tmy? Frankie kdysi věřila, že barvy dne všechno zvýrazní, ale nebylo to tak. Barvy jen přidávaly na zmatku.

Ale i na tom už přestávalo záležet. V noci lidé spali, a i kdyby jim Frankie měla co sdělit, kdo by ji poslouchal? Měla noc prostě ráda. V noci mohla přemýšlet, o čem chtěla, a když se po práci uložila ke spaní, ostatní teprve vstávali. Všechn rámus a zmatek tedy mohla zaspát. Chybělo jí snad jenom slunce, ale víc nic. Když se něčeho na dlouho vzdáte, za čas na to zapomenete. V jejím životě existovalo mnoho dalších věcí, na něž by chtěla podobně zapomenout.

2

BETH

Beth si už nevzpomínala, jaké je nebýt unavená. Ne jenom lehce uondaná, ale do morku kostí vyčerpaná, kdy vás otupující únava zpomaluje na každém kroku. To však byla pouze jedna z věcí, které se po té nehodě v jejím životě změnilo.

Blížilo se poledne, takže Jack už nejspíš dojedl snídani, možná se i pokusil umýt nádobí. A určitě kvůli ní zapnul kávovar. Když na posteli nadzvedla hlavu, opravdu ucítila vůni kávy, která ji vábila jako siréna námořníky a nutila ji přece jen vstát. Odhodila přikrývku a vsunula bosé nohy do papučí. Musí se rychle rozhybat.

Když vešla do kuchyně, Jack se zdál začený do novin a nejspíš pořád zápasil s křížovkou. Dělal to ostatně každé ráno, zatímco čekal, až se Beth probudí. Jeho invalidní vozík jí bránil obejmout ho tak, jak by si přála, ale přistoupila k němu zezadu a udělala to, co vždycky – objala ho aspoň kolem krku a položila mu hlavu na rameno. Pak se rty dotkla tepleho místa nad límečkem trička, kde ho líbala nejraději.

„Dobré ráno,“ zašeptala a na okamžik nechala hlavu na jeho rameni. Cítila, jak se manžel pousmál, a pak se k ní přitiskl tváří.

„Výborně,“ řekl. „Jdeš právě včas, ten třetí řádek je něco těžkého.“

Beth mu přes rameno nakoukla do novin. *Polní pták s výrazným hlasem, četla. 7 písmen.* Chvilí zírala na křížovku a pak zavrtěla hlavou. „Nevím, nejdřív si dám kafe.“

Poodstoupila, aby se Jack mohl s vozíkem obrátit a pohybovat se po kuchyni. „Hned to bude,“ zvolal. „Jen možná nebude dost silné, v balíčku už zbylo akorát na dně.“

„Promiň, to je moje chyba,“ řekla Beth, šla za ním a našla ve skřínce, kam nemohl dosáhnout, nový balíček s kávou. Postavila ho vedle kávovaru, aby byl po ruce pro příště. Jack nic neřekl, i když možná chtěl. Jednou si třeba budou moci dovolit upravit kuchyň pro jeho potřeby, ale zatím šlo o hudbu budoucnosti. Už jen úpravy přízemí, aby se tam mohl volněji pohybovat, je stály všechny úspory, a to si ještě museli půjčit. Beth se tedy zatím snažila odhadnout předem, co všechno by Jack mohl potřebovat v době, kdy ona spí nebo je v práci. Šla se posadit ke stolu, aby jí manžel mohl přinést kávu, jak měl v úmyslu. Šlo o drobný rituál, jakých během dne praktikovali mnoho, a měl pro oba mnohem větší význam, než se na první pohled zdálo.

Když Beth dostala hrnek, slastně se nadechla vůně horké kávy a prohodila: „Tak jaký je plán na dnešek? Pořád chceš zajít do knihovny?“

Manžel se lehce zachmuřil. „Možná. Jenom nevím, jestli to stojí za to.“

Beth potřásla hlavou. „Myslím, že stojí. Naposled tam měli samý brak, takže dnes určitě všichni vrátili literární perly a bude z čeho vybírat.“

„A jaké bude počasí v tom tvém ideálním světě?“ ušklíbl se Jack. „Ne, nic mi neříkej, tam jistě zas svítí slunce.“

„Však uvidíte, pane Millnere, že jsem měla pravdu. Navíc jsem si chtěla půjčit něco o slow cooking,“ dodala. Nebyla to sice pravda, ale o to nešlo. „Jen co to dopiju a něco na sebe hodím, můžeme vyrazit. Když zbyde čas, můžeme se cestou zpátky projít parkem.“

Jack se na ni usmál a věnoval jí jeden z těch pohledů, které ji na začátku jejich vztahu braly za srdce. Dnes jí manžel většinou neříkal, jak se cítí – věděla jen, že je jí za všechno

vděčný a že ji stále miluje. Vyslovit to už bylo příliš, ale pořád se na ni uměl dívat jako tenkrát, a to Beth stačilo.

Zhluboka se nadechla a napila se kávy. Pak prstem poklepala na křížovku. „Kvíčala,“ prohlásila, „Ten pták s výrazným hlasem...“

„No teda, to je něco,“ zamumlal Jack užasle.

V ložnici se Beth na chvílku posadila na okraj lůžka, aby si utřídila myšlenky. Příliš často v duchu zalétala k tomu, co ji čeká na noční směně, místo aby se soustředila na přítomnost. Už dávno si slíbila, že když musí spát přes den, bude se maximálně soustředit na těch pár hodin, které smí strávit s Jackem, a nenechá se ničím rozptylovat. Ten krátký společný čas musí stát za to, i když to někdy bylo těžké, protože musela neustále plánovat dopředu.

Dnes ráno, když přišla z práce, se už o leccos postarala – pomohla manželovi z postele, umýt se a obléknout, dala mu léky a připravila snídani. Musela ale myslet i na zbytek dne, na noc v práci a na ty dlouhé hodiny, kdy nebude doma.

Za žádnou cenu však nesměla myslet na život, jaký znali předtím. Kdy Jack pracoval jako farmář a celé dny trávil venku. Tehdy ještě snili o budoucnosti a rodině – o třech malých Millnerech, kteří budou – s růžovými tvářičkami a rozčuchanými vlásky – běhat po farmě. To všechno zmizelo ten den, kdy Jack málem přišel o život.

V době, kdy se seznámili, pracoval jako zahradník a měl tu práci rád. Přál si však něco jiného. Sen si začal plnit až mnohem později, kdy koupili pár akrů půdu s polorozpadlou boudou – jen díky dědictví po tchánovi – a Jack mohl začít uskutečňovat svoje plány. Pár let byl opravdu šťastný, jenže pak přišel den, kdy ho chvílka nepozornosti připravila o všechno, co budovali. Beth si to stále pamatovala, jako by devět let bylo jen pár dní, a pochopila, že ještě dlouho potrvá, než tahle vzpomínka začne blednout. Ten den manželovi zachránila život, ale mnohokrát od té chvíle pomyslela i na to, jestli by nebylo lepší, kdyby to neudělala. Tušila,

že Jack uvažuje podobně, a tak to nikdy nesměla přiznat. Ani za těch nejhorších dnů.

Když k němu tehdy doběhla, byl přimáčknutý pod těžkým traktorem. Stalo se to za jednoho z krásných jarních dní, kdy jste šťastní, že vůbec žijete. Jeho pohled však říkal něco docela jiného a už v té chvíli bylo jasné, že jejich život se navždycky změní. Věděl, že může zemřít, že se to nejspíš skutečně stane, nemohl však tušit to, co Beth s dlouholetou praxí zdravotní sestry odhadla naprosto přesně. Kdyby totiž věděl, jaký život ho čeká, jistě by prosil, aby ho nechala jít – aby za něj nebojovala a nebránila mu vydechnout naposled. Beth stále děsila představa, že by ho potom mohla poslechnout. Místo toho zachovala klid, jednala věcně a racionálně. Zavolala sanitku, a přestože měla sto chutí to udělat, věděla, že se nesmí pokoušet Jacka zpod těžkého stroje vyprostit. Držela ho tedy za ruku, v duchu se modlila a tiše na něj mluvila, aby zůstal při vědomí. Bylo jí jasné, že tohle je vlastně to nejlehčí. Pokud Jack přežije, skutečná bolest se dostaví později.

Teď už žili docela jiný život. Beth se pokusila vzchopit, odsunout podobné myšlenky dozadu mysli, a natáhla se pro oblečení.

Jedno hezky po druhém, Beth, nařídila si. Jedno po druhém.

Když dorazili do knihovny, byla prázdná a za přepážkou nikdo nesesedl. Beth odložila přečtené knihy na pult a šla za Jackem do oddělení krásné literatury. Přitom se modlila ke knihovnickým bohům, aby tam něco zajímavého našli. Začala prohlížet horní police, kam Jack nedosáhl, a brzy si všimla dobré knihy. Vzala ji do ruky, významně na manžela pohlédla, jako by říkala ‚no vida!‘ a s knihou v ruce pokračovala v pátrání. Už si navykli, že Jack projde tři spodní police a ona dvě horní, což nikdy netrvalo dlouho. Už dávno pochopila, že jiní čtenáři by to v té sekci brzy vzdali a šli zajímavé knihy hledat jinam. Oni bohužel tolik času neměli.

Už za deset minut se vrátili k přepážce, kde teď čekala knihovnice a v počítači měla otevřený Jackův účet.

„Dneska jste trefili jackpot,“ ozvala se zvesela. „Spolu s Anthonym Doerrem nám vrátili i Kate Atkinsonovou. To vás jistě na čas zabaví.“ Sáhla pod pult, kde měla pro Jacka připravené další knihy.

„Vy jste moje hvězda, Libby, díky. Mám bohužel další seznam knížek k zamluvení. Moc se omlouvám.“

Knihovnice přikývla a sledovala, jak se Jack pokouší zdravou rukou sáhnout do kapsy. Nasadila shovívavý úsměv, ovšem Beth tušila, že by mu zoufale chtěla pomoci. Nešlo o netrpělivost, jenom o obyčejnou lidskou reakci. Je prostě těžké sledovat, jak někdo bojuje s tak jednoduchým úkolem.

Jack konečně vylovil papírek, podal ho knihovnici a ta letmo pročetla seznam. „Skvělé. Nechte mi to tady a uvidíme, co se dá dělat. Na některé tituly budete čekat déle, ale jiné asi dostanete brzy.“

Libby něco podobného říkala pokaždé, když jí Jack předal svůj seznam. Beth sice věděla, že polovinu názvů po něm není schopná přečíst, a že jí nejspíš později zavolá, aby si to vyjasnily. Pak budou předstírat, že si nikdo ničeho podivného nevšiml. Tedy až na Beth a taky na Jacka, jehož nebylo snadné oklamat.

Ještě počkali, než jim Libby vydá další knížky, a chystali se odejít, když se Jack zarazil. „Nepodívali jsme se, jestli mají tu kuchařku pro tebe,“ ozval se.

Beth znejistěla. Věděla, že by se po ní měla podívat, ale než Jacka dostane do auta, zaveze k parku a znovu mu pomůže ven, zabere to dost času, a pak jim zbyde na procházku tak půlhodina. Přesto se usmála. „Bude to jen chvílička.“

„Co ještě hledáte?“ zeptala se Libby.

„Knižku o slow cooking, pokud nějakou máte.“

Libby protáhla obličej. „Možná jednu nebo dvě. Mám se po nich podívat, abyste je nemusela hledat?“

„Díky,“ přikývla Beth s úlevou.

„Tak je tu jenom jedna,“ hlásila Libby, když se po chvílce vrátila. „Chcete si ji prohlédnout?“

„Ne, vezmu si ji,“ odpověděla Beth. „Něco užitečného v ní jistě najdu.“

Libby během několika vteřin zapsala knížku na Bethin účet a pak už mohli vyrazit. Beth v rychlosti mrkla na hodinky a pochopila, že odpoledne bude mít honičku. Jestli ale ke svačině připraví něco jednoduchého, zbyde jí víc času na ostatní povinnosti. Na odchodu přátelsky mávla na personál knihovny. „Nashle a díky.“

Problém s knihovníky byl v tom, že často zapomínali, jak je knihovna tichá a jak daleko se jejich hlasy nesou. A jestli Beth slyšela, co Libby šeptá kolegyni, musel to slyšet i Jack. To Beth rozčilovalo. Ne proto, co Libby řekla – v podstatě šlo jen o projev soucitu – ale že se všechny poznámky týkají pouze *jí*. *Chudák ženská*, říkali. *Musí to pro ni být těžké*. Možná bylo, ale nikdy je nenapadlo, jak těžké to má její Jack? Ona se přece pořád může spoléhat na ruce i nohy.

Ten den bylo v parku prázdko. V létě se místo hemžilo lidmi, zvláště pejskaři, dětmi, rodinami na pikniku nebo těmi, co se opalovali. Zkraje února tu však nikdo nebyl, a když vystoupali po pěšině na menší kopec, opřel se do nich ledový vítr. Což ihned vysvětlilo ten nedostatek návštěvníků. Beth vždycky znova zapomněla, jak je na kopečku větrno.

Jako obvykle se držela vedle vozíku, aby Jacka chránila tělem před silnějšími poryvy. Nasadil svižné tempo, a tak měla co dělat, aby elektrickému vozíku stačila, jenže Jack se na rozdíl od ní nemohl zahřát chůzí. Po několika minutách se zastavila.

„Promiň,“ promluvila, „netušila jsem, že je tak chladno.“

Jack se zadíval na pěšinu před sebou. „To nic, chvílku to vydržím. Nebo bys chtěla jít domů? A ještě si pár hodin pospat?“

Kěž by to šlo. „Ne, jsem v pohodě. Jdeme dál.“

Jack přikývl a pak mlčky pokračovali. Právě v takových chvílích Beth často napadlo, jaký by byl jejich život, kdyby k sobě byli naprosto upřímní. Možná by polovinu toho,

čím se snažili vyplnit den, vůbec nedělali. Znělo to krutě, ale jejich vztah by nejspíš nepřežil, kdyby si denně neříkali stovky těch bílých lží, jak je Beth pro sebe nazvala. Procházky Jackovi dělaly dobře, tedy spíš čerstvý vzduch, a jí také. Proto se do parku vypravili několikrát týdně. Beth se do toho někdy skutečně nechtělo, ale přesto šla, aby se Jack vůbec dostal z domu. Manžel na to vždycky kývl z podobného důvodu – věděl, jak moc na něm Beth záleží. Kdyby odmítl, bylo by to neslušné vzhledem ke všemu, co pro něj byla ochotná dělat. A tak v té rutině plné polopravd pokračovali.

Jack se náhle zarazil, jako by jí četl myšlenky: „Co bych si bez tebe počal?“ prohodil.

Beth se mu zadívala do očí. „Dej pokoj,“ ozvala se jemně, když v jeho pohledu zahlédla emoce. „Oba víme, že bys to zvládl i tak. A nejspíš by ti ani nechybělo to moje věčné sekýrování.“

„Myslím to vážně, Beth. Tohle bych bez tebe nezvládl. Jenže ty tvrdě pracuješ a...“ Víc říkat nemusel.

I Beth to nahánělo strach. Jack jí každý den říkal, že by měla víc spát a že se o ni bojí. Jenže na to, co všechno musela stihnout, byl den prostě zatraceně krátký. Spala málo a často byla tak vyčerpaná, až se děsila toho, že se jednoho dne zhroutlí. Tělo ten nápor nezvládne a všechno se rozpadne. Neměla tušení, co by s nimi bylo dál.

Beth se rychle svezla na kolena vedle vozíku, aniž dbala na to, jak je zem tvrdá a ledová. „Já tě přece miluju, Jacku Millnere,“ zašeptala, protože náhle měla dojem, že mu to neříká dost často.

Jack se natáhl, jak nejdál mohl, zdravou rukou ji chytil v zátylku a přitáhl si ji blíž, aby ji mohl políbit. I on měl pocit, že se jí nevyznává tak často, jak by měl.

„I já tě moc miluju,“ řekl. Pak se narovnal a věnoval jí svůj úsměv. „Ale teď už jdeme domů, ano? Jsem zmrzlej jako preclík.“

3

FRANKIE

Něco po půl osmé ráno se Frankie chystala po noční směně domů. Byla unavená, ale jelikož bydlela nad pekárnou, mohla být v posteli do tří minut, kdyby chtěla. Perlově šedé svítání ji však vylákalo do ulic. Měla ráda tyhle chvíle, kdy se město začalo probouzet – protahovalo se a zívalo, než se rozběhne nanovo. Líbilo se jí, jak se očistilo od všeho, co bylo včera, jako by čekalo nové začátky u čistého stolu, ještě nepošpiněného vším, co přinese další den.

Za takových rán ráda brouzdala přes náměstí dál od obchodů, pod arkádami starých domů až k parčíku před kostelem. Dnes si nesla k snídani čerstvý chleba, část ale ulomila a podělila se o něj s hejnem špačků hnízdících v korunách vysokých stromů. Štěbetající ptáci peroucí se o drobky ji vždycky rozesmáli. Počkala, až všechno sezobou a odlétnou, a potom odlomila nový kousek chleba pro nasmělou sýkorku, vyčkávající na jedné z nízkých větví. Frankie se posadila na rozviklanou lavičku a pomyslela si, jaké má štěstí. Možná toho nemá v životě tolik, a přesto našla všechno, co potřebuje.

Natáhla si nohy a zhluboka se nadechla. Plíce jí naplnil čistý chladný vzduch. V pekárně bylo v noci horko, za což byla vděčná, zvláště teď v zimě, ráno ale toužila po opaku – asi jako když vystrčíte nohu zpod teplé pokrývky, abyste se trochu ochladili. Na ránech jako tohle ji nejvíc těšilo, že když splnila pracovní povinnosti, měla vlastně celý den pro sebe a nikdo ji nemohl rušit. Sice k ní občas zaskočila šéfka

pekárny Vivienne, ale nešlo o pravidelné návštěvy. Pokud něco potřebovala, obvykle Frankie jenom nechala vzkaz, což oběma vyhovovalo.

Nedalo se říct, že by Frankie neměla ráda lidi – právě naopak. Jenže všichni skutečně blízcí se jí během let vytratili ze života. Chápala to. Tehdy nikoho nepotřebovala, proto neměli důvod zůstat. Nebyla to sice tak docela pravda, ale takový postoj si osvojila kvůli Robertovi. Teď bylo příliš pozdě něco měnit. Kdysi ji ztráta přátel tolik nemrzela, později však přišla na to, že právě oni jí v životě chybějí nejvíc. Když si teď představila, že by se s někým znovu sblížila a oni by pak znovu odešli, bylo to jako s bolavým zubem, na nějž byste neměli pít studenou vodu. A tak to raději nedělala. Nepotřebovala, aby jí někdo připomínal, co už ztratila. Žila si tedy pro sebe a také si vystačila. Při nočních směnách v pekárně to bylo ještě o něco snazší.

Když začala pracovat po nocích, chvíli trvalo, než si zvykla. Nešlo ani tak o obrácené spaní, jako spíš o to, co a kdy jíst. Nakonec pochopila, že toho tolik měnit nemusí, a tak ji teď čekala snídaně v docela obvyklou dobu, i když šlo vlastně o poslední jídlo před spaním. Až se probudí, dá si pořádnou večeři, i když půjde vlastně o snídani, a během noční směny lehce poobědvá. Znělo to zmateně, ale fungovalo to. Dnes ráno si uvaří vejce naměkko a bude v něm namáčet proužky opečeného chleba – zvané vojákci, a pak si dá ještě horkou čokoládu, aby lépe usínala.

Frankie žila v maličkém bytě, ale i za ten byla vděčná. Vivienne nejspíš vycítila její zoufalství, když se jí Frankie zeptala, zda neví o podnájmu, a možná jí i vyhovovalo, že bude mít zaměstnankyni po ruce. Šéfová bydlela na druhé straně města, a kdyby nastal problém, mohla být Frankie v provozovně okamžitě. Byt jí navíc pronajala lacino, protože šlo v podstatě o bývalou spížírnu nad obchodem.

Frankie nemohla pochopit, proč tam šéfka skladuje tolik harampádí, ale když se dohodly, že nic nevyhodí, nechala ji nad pekárnou bydlet. Frankie se tedy nejdřív poprala s mnohaletým prachem a pavučinami a většinu starého vybavení nastrkala do komory. Byt ve starém domě se skosenou střechou měl sám o sobě jistý půvab. S pomocí několika lamp, barevných přehozů z nedalekého second-handu a několika nesourodými kusy vlastního nábytku ho ještě dotvořila. Byl to útulný a přívětivý příbytek. Navíc – na materiálních stacích už Frankie přestalo záležet. Měla vysněnou svobodu, což znamenalo mnohem víc než jakékoli bohatství.

Vyšla po schodech k posledním dveřím, které se otvíraly do čtvercového prostoru, ne přímo chodby, ale postačil, aby tam mohla odložit kabát a shodit boty. Pokračovala rovně do kuchyně, kde ji vítala kytice tulipánů, co nechala ve sklenici na dřevěné přepážce hned za dveřmi. Květiny si každý týden kupovala velmi levně v tržnici a pohled na ně jí vždy hned zlepšil náladu. Podobný účinek měla i její oblíbená hudba.

Vyrostla při poslechu skupin ze 70. a 80. let. Pokud se ale chtěla skutečně povznést, vracela se k hudbě mnohem starší, s níž jí seznámil její první přítel Shaun – a za dobu, co byli spolu, se ji naučila milovat. Sladké, romantické, staromódní melodie, při nichž spolu protančili celé hodiny. A tohle ráno na jejím playlistu nesmí chybět skladba „A Nightingale Sang in Berkeley Square“, kterou si bezděky pobrukovala cestou od kostela. Shaun ji často škádlil kvůli příjmení a tvrdil, že ona je jeho ‚slavík‘, ona si zase představovala, že je spíš jedním z andělů na večeri v Ritzu, o nichž se v písničce zpívalo. Jenže se Shauna vzdala kvůli Robertovi, a pak si ty písně celé roky neposlechla. Začala se k nim vracet teprve docela nedávno – snad aby si připomněla tu část života, kdy byla šťastná. Nebo možná jako omluvu Shaunovi za to, že ho tehdy opustila.

Teď dala vařit vodu do rendlíku a šla se převléknout z pracovních šatů. Jakmile na sobě měla pyžamo, mohla se kdykoli po jídle a nezbytném úklidu, který nezabral tolik času, svalit do postele. Kdysi žila ve velkém domě a dlouhé hodiny trávila uklízením. Byt nad pekárnou tvořila pouze kuchyň, koupelna a obývací spojený s ložnicí. Co ale Frankie po odchodu od Roberta skutečně překvapilo, bylo to, jak málo věcí skutečně patřilo jenom jí. Jejich dům byl přečpaný vším možným, když ale přišel čas odejít, uvědomila si, že si téměř nic ze starého domova nechce skutečně odnést. A všechny věci, které rok za rokem opečovávala? Vždyť se jí ani tolik nelíbily. Osamělost tedy měla další výhodu – oprášování nezabralo skoro žádný čas. A navíc nebyla tak úzkostlivě pořádkumilovná jako Robert. Nejdřív, ty první týdny, kdy se ocitla na neznámém, omšelém místě, se dost naplakala. Jenže když jí slzy došly, vyplázla na Roberta v duchu jazyk a neuklízela celý týden.

4

BETH

Než se Beth zaběhla na noční směně, trvalo to vždycky asi hodinu. Po předání úkolů mezi směnami zkontrolovala poznámky a tabulky všech pacientů, aby si vše, co se právě dozvěděla, dobře zapamatovala. Byla unavená a měla obavy, že by mohla udělat chybu, ale to nebyl důvod, proč to dělala. Pacienti na jejím oddělení byli v tak špatném stavu, že nešlo jenom o fyzickou péči, kterou jim mohla poskytnout. Šlo o mnohem víc.

V noci neprobíhaly lékařské vizity. Na oddělení se nevykytovali žádní konzultanti, fyzioterapeuti, ani rehabilitační nebo paliativní sestry, takže bylo mnohem tišší než během dne. Pro většinu to znamenalo šanci na nerušený spánek, ale pro mnoho dalších představovala noc čas, kdy se do mysli vkrádal strach a čelit vlastní smrtelnosti se zdálo nesnesitelné.

Pro tyto pacienty byla Beth přátelskou tváří a soucitným posluchačem. Cosi jako teplý máslový toast s šálkem čaje za tichých zpovědí během nekonečných hodin před svítáním.

Za nic z toho Beth nedostávala zapláceno, dělala to však dál, stejně jako její kolegové, protože kdyby to nedělali, co by zbylo z lidskosti? Pracovali v profesi příliš ochromené nedostatkem financí, než aby situaci zlepšili. Zdravotní sestry se ve službě musely řídit náklady a cíli, jichž neměly šanci dosáhnout. Laskavé slovo nebo jemný dotek přesto stále znamenaly mnohem víc, než se dalo vyčíslit.

A den, kdy by na to Beth zapoměla, by byl dnem, kdy by se nadobro zpronevěřila své práci.

Usmála se, když uviděla Lisu. Beth měla funkci vedoucí směny a Lisa jako vrchní sestra byla tedy její nadřízenou. Přestože v nemocnici nepracovala dlouho, od prvního dne spolu skvěle vycházely. Beth oceňovala její praktický pohled na věc, zdravý rozum, a taky neocenitelný smysl pro humor. Dnes však na Lisině tváři obvyklý úsměv chyběl.

„Tohle jsi ode mě neslyšela,“ řekla, když došla k Beth, a přidala několik karet k hromadě, co už ležely na stole. „Ráno to stejně bude mít každý v kastlíku.“

Beth se nemusela ptát, o co jde – na oddělení se už týdny nemluvalo o ničem jiném.

„Co tam píšou?“ zeptala se. „Vím, že o tom nemáš mluvit, jenže...“

„Jenže já ti to řeknu, protože jsem anděl. Navíc to není spravedlivé a všichni to víme.“ Lisa přešla k skřínce za nimi a vytáhla list papíru. „Jak jsem řekla, neslyšela jsi to ode mě a ani tohle jsi neviděla,“ dodala a přisunula k ní interní zprávu. „V podstatě je to tak, jak jsme se domysleli. Říkají tomu restrukturalizace, což v podstatě znamená, že se všichni budeme znovu ucházet o svoje pracovní místa.“

Beth si zprávu přečetla. „Kolik lidí musí odejít?“ zeptala se a hledala podrobnosti.

„Celkem...? Dva,“ odpověděla Lisa. „A z těch, kteří tu zbydou, čtyři zůstanou ve stejné platové třídě, i když jejich pozice dostane jiný název.“

Poklepala na odstavec na konci dopisu. „Tři z nás budou mít sice nové pozice v nových platových třídách, ale to sotva někoho oklame. Můžou tomu říkat, jak chtějí, stejně hned poznáme, že se nám sníží platy.“

„Ježíši,“ zašeptala Beth. Bylo to ještě horší, než se obávali.

Lisa na ni upřela pohled. „Jak se má Jack?“ zeptala se.

„Pořád stejně,“ odpověděla Beth. „A ne, vůbec netuší, co se tady děje.“

„Beth...“

„Já vím, měla jsem mu to říct, máš pravdu. Jestli mi sníží plat, už z toho nevyžijeme. Jenže dokud se to nestane, nemusí o tom vědět. Pokud to dopadne špatně, promluví si s ním. Ale víš, jak je to těžké, Liso? Nemůžu na něj přece naložit další problémy.“

Lisa zvedla obočí. „Protože se v tom ráda vyžíváš sama?“ Pak mlaskla. „Promiň, neměla jsem to říkat, ale děláš mi starosti, Beth. Máš toho už tak dost.“ Štouchla Beth do paže. „No. A jistě víš, že mě, nešťastníci, požádají o názor na ty, kteří se ucházejí o místo ve tvé třídě. Tak je ti doufám jasné, že tě budu chválit, jak jen to půjde. A budu nepříjemná na každého, kdo řekne něco jiného. Ne že by se to někdo odvážil,“ dodala rychle.

„Kolik máme času?“

Lisa dlouze vydechla. „Moc ne. Žádosti se musí podat do konce měsíce.“

„Ale to jsou jen tři týdny.“

„Jo. Tak se ozvi, když budeš potřebovat pomoc. S čímkoli.“

„A co ty?“ zeptala se Beth. „Ty se přece taky musíš znova ucházet o svoji práci.“

„Ano, ale už několik týdnů kupuju šéfové čokoládové sušenky Hobnobs. Nějak to dám, o mě se neboj.“

Beth protočila oči. „Upřímně, Liso, já...“ Náhle se zarazila, protože elektronická tabule na stěně za nimi začala vydávat naléhavý zvuk. Obě se prudce otočily.

„Sakra, to je Bernard...“

„Volám záchranný tým,“ vyhrkla Beth, ale Lisa už vyběhla na chodbu.

Není to jako v televizi, když někdo zemře. Ve skutečnosti trvá boj o záchranu života mnohem déle. Tým s Bernardem předem probral jeho právo nebýt resuscitován, což bylo běžné u všech pacientů v jeho situaci. Každý k věci

přistupuje jinak. Někteří kategoricky odmítali další trápení, avšak Bernard a jeho žena se shodli, že pár týdnů nebo jen pár dní navíc za to stojí. Získali by prý čas říct vše, co potřebovali, a Bernard naději, že ještě naposledy uvidí tváře svých vnoučat.

Lékaři o jeho život tedy bojovali půl hodiny, než se definitivně shodli, že už pro něj nemohou nic udělat.

Bylo téměř půl druhé. Od chvíle, co zazněl poplach, uplynulo několik hodin. Lékař potvrdil Bernardovu smrt a spustil proces v takové chvíli obvyklý a nutný. Beth chvíli poseděla vedle jeho vzlykající ženy Irene – nejprve ji držela za ruku a pak ji objímala kolem ramen a chlácholila. Teprve s příjezdem dalších členů Bernardovy rodiny mohla Beth odejít a podívat se, jestli Lisa nepotřebuje pomoc.

„Proč si k nim pořád utváříme citový vztah?“ řekla Lisa a chabě se pousmála. „Pokaždé, když někdo zemře, říkám si, že už to nikdy nedopustím. Zůstanu profesionální, neosobní, přesně tak, jak nám všichni radí. Ale nejde to. Člověk by věřil, že už jsem se musela poučit.“

Beth se podívala na Lisinu strhanou tvář a všimla si světlejších linek, kudy stékaly slzy po tvářích až na bradu. Posunula k ní hrnek s čajem.

„Děláme to, protože jsme lidské bytosti,“ promluvila Beth. „A Bernard pro nás nebyl jen ležící pacient s mnoha problémy. Byl to šestaosmdesátiletý pán, který prožil dlouhý život, a za tu krátkou dobu, co jsme měli tu čest ho znát, nám o sobě stihl dost vyprávět – o chudobě, jakou zažila jeho rodina, když byl malý, o tom, jak od dětství miloval stroje a každou mašinku zkoušel rozmontovat, jak si kvůli tomu našel první práci při stavbě plavebního kanálu. Vyprávěl nám o svých oblíbených lodích, hlavně o těch, co sám pomáhal stavět, a jakou pak cítil hrdost. Víme i o tom, jak potkal a jak se zamiloval do Irene, i to, že se první z jejich tří dětí narodilo už sedm měsíců po svatbě. Tahle dcera už má sama dospělé děti, měly jsme možnost potkat ji i její

sourozence, a taky všechna Bernardova milovaná vnoučata. Tak mi řekni, jak po tom všem zůstat neosobní.“

Lisa popotáhla. V rukou svírala hrnek s čajem, jako by se jeho teplem chtěla utěšit. „Byl to moc milý pán,“ dodala.

„To jistě,“ přikývla Beth. „I proto jsme za něj na konci tak bojovali. A když bylo jasné, že ho nezachráníme, vrátili jsme mu jeho důstojnost, aspoň doufám. A snad taky věděl, že je do poslední chvíle mezi přáteli.“

Lisa zlehka přikyvovala a tiše přemýšlela. Bethina slova samozřejmě nijak nezměnila situaci – šlo spíš o připomenutí, že zůstávají hlavně lidskými bytostmi, ať už jsou ve svém zaměstnání nuceny dělat cokoli.

„Jak to zvládá Irene?“ zeptala se pak Lisa.

„Teď tu má dceru a brzy přijedou i oba synové. Můžeme jim dát aspoň tuhle chvilku a vědí, kde nás najdou, pokud se budou chtít na něco zeptat.“

„A přitom můžeme nabídnout čaj a trochu soucitu,“ prohodila Lisa. „To umíme dobře.“

„Obojí je přece důležité,“ řekla Beth. „Drobné laskavosti v takových chvílích mají nesmírnou cenu.“

Beth si to dobře pamatovala z doby, kdy se Jack pohyboval mezi životem a smrtí. Kdy celé dny proseděla u jeho postele a netušila, jak bude vypadat jejich budoucnost, a hlavu měla plnou otázek, na něž nikdo nedokázal odpovědět. Cítila se, jako by ztrácela spojení se světem a někam odplouvala. Jen péče a zájem ošetřujícího personálu ji v těch chvílích dokázaly udržet na zemi a při smyslech. Její život se na mnoho měsíců proměnil v chaos, tedy v tom lepším případě, většinou jí bylo tak zle, že se jí ani nechtělo žít. Snad jenom na nemocniční židli se cítila trochu ukotvená.

Ve tři ráno se jim s Lisou podařilo dohnat práci na noční směně, a tak si Beth konečně mohla udělat přestávku. Teprve potom se dozvěděla, že Jack už přes dvě hodiny leží v ložnici doma na podlaze.

5

BETH

Něčeho takového se obávala nejvíc – že se manželovi něco stane, zatímco ona bude v práci, a navíc se to ani nedozví, dokud se ze směny nevrátí domů.

Prostě odemkne a otevře dveře ve víře, že je všechno v pořádku, že za chvíli zase budou spolu – ona mu popřeje dobré ráno a on začne bručet, že musí vstávat. Ale místo toho ho najde a její svět se na místě rozpadne.

Ještě horší byla představa, že se něco stane a ona s tím nebude moci absolutně nic udělat. Nemohla by totiž jen tak všeho nechat a běžet za ním, i kdyby sebevíc chtěla. Měla na starost pacienty, a stejně jako dnes se to mohlo přihodit ve chvíli, kdy se někomu pokoušejí zachránit život. A volba, který život má zachraňovat dřív, nebyla na ní. Jack se nacházel kilometry daleko a tohle byla cena, kterou museli oba platit. Podobné myšlenky Beth některé dny doslova trhaly na kusy.

Teď se pokusila uklidnit a pravidelně dýchat, přesto jí splašeně bušilo srdce a ruce se jí třásly. Uvažuj logicky. Jack poslal textovku, takže je v pořádku. Jestli dokázal použít telefon, je stále při vědomí, a snad i schopný zavolat si záchranku, kdyby bylo třeba. Pak horečně vyfukala zprávu.

Jsi v pořádku? napsala nejdřív a rychle pokračovala: *Co se stalo? Promiň, nedostala jsem se k telefonu, dnes jsme ztratili pacienta.*

Po chvíli napjatého čekání se přece jen objevily tři tečky. Beth je snad nikdy neviděla raději – Jack odepisuje.

V pořádku, napsal. Křeče. Spadl jsem z postele.

Beth polkla naprázdno. *Pojedu domů, co nejdřív to půjde,* odpověděla.

OK. Nikam se nechystám.

To, čím spoutal její srdce, se na moment o něco utáhlo. Bože, tolik ho milovala.

Jak je ti? Jsi zraněný?

Narazenej zadek a trochu jsem prochládl. Ale stáhl jsem si z postele deku a polštář. Nespěchej.

Beth už si uměla představit, jak leží na zemi a nemá možnost ani sílu se odtamtud dostat. Najde ho v poloze, v jaké dopadl na podlahu, s rukama a nohama zkroucenýma – nebo zlomenýma. Snažila se tu představu vytěsnit. Nemělo smysl se takhle mučit, potřebuje se dostat domů. Poslala mu ještě polibek a dopsala: *Přijdu brzo.* Potom telefon hodila do kabelky a spěchala za Lisou.

Vztahy na pracovišti se Beth jevily jako obousměrná ulice. Pokud jste poctivě pracovali, a Beth se často snažila víc, než bylo nutné, zdálo se přirozené, že jí pak v případě potřeby šéfová uleví. Ovšem ne vždy se toho dočkala. Zažila mnoho vrchních i staničních sester, pro které byly pracovní smlouvy a rozvrh něco jako zákon, co se ani v nejmenším nesměl porušit. Lisa byla naštěstí jiná, dobře si rozuměly, a tak směla Beth odejít, přestože směna jí zdaleka neskončila.

St John's patřila k jedněm z mála městských nemocnic, které ještě nepřebudovali na jedno z těch hypermoderních předražených zařízení, kde je všechno pod jednou střechou. Sídlila ve staré omšelé budově, jíž dodávala kouzlo fasáda z červených cihel a okna s dělicími sloupky. Nemocniční pozemky ovšem byly během let rozprodány, čímž se žalostně zmenšily parkovací plochy. Personál sice měl k dispozici malé parkoviště, jenže tam se všechna auta nevešla, navíc se platilo parkovné, což si Beth nemohla dovolit.